

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/664/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714200414
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2714200414.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Jankovičovej a sudcov JUDr. Daše Kontríkovej a JUDr. Daniela Ilavského, právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej splnomocnenkyňou: Tomáš Kušnír, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: W. O., nar. X. F. XXXX, bytom M. XXXX/XX, XXX XX K., zastúpený opatrovníkom: O. N., zamestnankyňa Okresného súdu Senica, o 296,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 9. júna 2015 č. k. 5C 238/2014-64, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil právne poukazom na ust. § 497 Obchodného zákonníka (zákon č. 514/2003 Z.z. Obchodný zákonník v znení jeho neskorších zmien a doplnení), § 2 písm. a) a písm. b) ZoSÚ (zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), § 52 ods. 1, 2 a 3, § 100 ods. 1, § 103, § 879f ods. 3 a 4, § 879j O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov), § 2 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 3, § 23a ods. 1 a 2, ZoOS1 (zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa), § 5b ZoOS2 (zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) ako aj poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015 spis. zn. 3MCdo 14/2014 a vecne považujúc nároky žalobkyne uplatnené v tomto konaní voči žalovanému za nedôvodné pre nemožnosť ich priznania súdom z dôvodu ich premlčania márnym uplynutím premlčacej doby (uplynula dňom 21. januára 2014 a žaloba bola podaná na súde až dňa 28. januára 2014), posúdiac Zmluvu o splátkovom úvere č. 0252726916 uzatvorenú medzi právnou predchodkyňou žalobkyne - spoločnosťou Slovenská sporiteľňa a.s., Suché Mýto 4, Bratislava ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom z 1. februára 2006 (z ktorej si žalobkyňa v tomto konaní ako právny nástupca pôvodného veriteľa uplatňovala právo na plnenie) za spotrebiteľskú (inak typovú, uzatvorenú podľa predtlaču veriteľa), z dôvodu, že na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ (v tomto konaní žalovaný), ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ (v tomto konaní právny predchodca žalobkyne), ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Zároveň zmluvu posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere na ktorú je potrebné aplikovať prednostne zákon o spotrebiteľských úveroch a subsidiárne Občiansky zákonník. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny

poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne plným úspechom žalovaného v konaní, ktorý si však právo na náhradu trov konania neuplatnil a žiadne trovy mu ani nevznikli.

Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie len žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu úplným vyhovením žalobe a priznaním jej náhrady trov prvostupňového i odvolacieho konania, prípadne jeho zrušením a vrátením veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa a nedostatočné zistenie skutkového stavu, majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci dôvodiac, že na prejednávajúcu vec nebolo možné aplikovať ustanovenie § 5b ZoOS2 z dôvodu, že žalobkyňa si uplatnila svoje nároky voči žalovanej na súde dňa 28. januára 2014 a práve citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa ukladajúce povinnosť súdu prihladiť na premlčanie nárokov zo spotrebiteľských zmlúv z úradnej povinnosti nadobudlo účinnosť až dňom 1. mája 2014. Aplikáciou tohto ustanovenia súdom v konaní začatom pred nadobudnutím jeho účinnosti došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv žalobkyne (dôvodila ďalej žalobkyňa). V tejto súvislosti poukázala na viaceré rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok sp. zn. 2MCdo 3/2011 z 28. apríla 2011, sp. zn. 6MCdo 4/2012 z 27. marca 2013, sp. zn. 4Obo 54/2007 zo 17. júna 2008, uznesenie z 24. marca 2015 sp. zn. 7MCdo 9/2014) rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici (sp. zn. 15Co 132/2013 z 21. novembra 2013, 15Co 28/2013 z 30. októbra 2013), Krajského súdu v Trnave (sp. zn. 9Co 138/2013 z 20. februára 2014, 11Co 456/2012 z 5. februára 2014 a spis. zn. 11Co 71/2013 z 30. apríla 2014), nálezy Ústavného súdu SR (nález ÚS SR PL. ÚS 16/95 z 24. mája 1995, PL. ÚS 36/95 z 3. marca 1996 a III. ÚS 348/06 z 8. marca 2011), čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR (ústavný zákon č. 460/1992 Zb., Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov). Podľa jej názoru súd prvého stupňa na danú vec nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby (ktorá je trojročná), nakoľko vzhľadom na charakter zmluvy (úverovej - posúdiac ju podľa jej obsahu) bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčacej dobe (ktorá je štvorročná).

Žalovaný odvolacie námietky nepodal a k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal podľa § 212 ods. 1 a 2 písm. b) O.s.p. v medziach odvolania celú vec, pretože od výslovne napadnutého rozhodnutia vo veci samej (napadnutého ako celok - navrhovala sa zmena úplným vyhovením žalobe alebo zrušením rozhodnutia) bol závislý i výrok rozsudku o trovách konania, a to podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez pojednávania (pretože tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania a nebol tu ani verejný záujem vyžadujúci si nariadenie pojednávania) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 30. marca 2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa ust. § 100 ods. 1 O.z. právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ust. § 101 O.z. pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Nie je dôvod nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvého stupňa uvedenou v odôvodnení napadnutého rozsudku a podporujúcou zvolený spôsob rozhodnutia (a v ostatnom na ňu aj odkazuje), teda najmä záver o tom, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Podľa názoru odvolacieho súdu pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti skutočnosť, že s účinnosťou od 1.4.2015 do ods. 2 ust. § 52 Občianskeho zákonníka bola doplnená novelou Občianskeho zákonníka, vykonanou zákonom č. 102/2014 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo

poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho, tretia veta, podľa ktorej „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Ide o zásadnú zmenu, ktorá má dosť závažné dôsledky. Dosiaľ sa na obchodné spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vzťahovala úprava o neprijateľných podmienkach. Ide o prelom v pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku. Podľa tejto úpravy je totiž bez akýchkoľvek úvah (nevynímajúc aj žalobkyňou citované úvahy nachádzajúce sa v konkrétnych rozhodnutiach či už krajských súdov alebo aj Najvyššieho súdu SR) potrebné pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Zásadná zmena nastáva v dĺžke premlčacej doby. Podľa Občianskeho zákonníka (§ 101) je všeobecná premlčacia doba trojročná, podľa Obchodného zákonníka štvorročná (§ 397 OBZ). Na uplatnenie práv zo spotrebiteľských zmlúv bude potrebné aplikovať úpravu v Občianskom zákonníku, teda trojročnú premlčaciu dobu. V zmysle novely ZoOS2 vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 1. mája 2014 v zmysle § 5b, ako to správne aplikoval aj súd prvého stupňa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Vzhľadom na skutočnosť, že k tejto novej úprave v zákone o ochrane spotrebiteľa niet prechodného ustanovenia, musia túto otázku súdy preskúmať aj pri nárokoch, ktoré došli pred 1. májom 2014, teda pri všetkých sporoch v čase ich rozhodovania (tu pozri aj rozsudok NS SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014).

V tejto súvislosti potom odvolací súd dodáva, že zákaz retroaktivity právnych noriem je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci.

Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať).

Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.6.2010, sp. zn. 4Cdo 98/2010).

Vzhľadom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako v časti rozhodnutia súdu vo veci samej, tak aj v časti rozhodnutia o trovách konania, nakoľko tento správne v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. žalovanému ako účastníkovi majúcejmu v spore plný úspech náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že tento si právo na náhradu trov v konaní neuplatnil a taktiež mu žiadne trovy ani nevznikli.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že si právo na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.